

**Bitchy Bitch saa raivarin
keskellä abortin vastustajia.**

Roberta Gregory

se lesbopiirtäjä

Marraskuisille sarjakuvafesti-
vaaleille Vanhalle ylioppilasta-
lolle vieraaksi tuleva amerikka-
lainen Roberta Gregory on pit-
kän linjan omakustannepiirtäjä,
joka on saanut kansainvälistä
mainetta vasta 90-luvun puolel-
la Naughty Bits -lehdellään.

Jukka Heiskanen

Gregoryn kehitys kansainväliseen tietoisuuteen on kestänyt suhteellisen kauan. Gregoryn ensimmäinen laajempaa huomiota herättänyt sarja, lesbolainen rakkaustarina ilmestyi Wimmen's Comics -lehden numerossa 4 vuonna 1974. Hänen ensimmäinen omakustanteensa oli lehti nimeltä Dynamite Damsels vuodelta 1976. Se sisälsi mm. sivun tai parin mittaisia todenmakuisia episodeja Frieda Phelps -nimisen päähenkilön liittymisestä nais-
tukiryhmään ja hänen vähittäisestä kasvamisestaan kohtaamaan seksuaalinen identiteettinsä.

Sheila and the Unicorn -kirjanen vuodelta 1988 kokosi vaisuhkoja strippejä Sheilasta, jonka elämä muuttuu kertaheitolla, kun siihen astuu yksisarvinen. Samana vuonna ilmestyi 160-sivuinen sarjakuvaromaani Winging It, joka on kaksiosaisen tarinan ensimmäinen puolisko. Tämä runollinen ja kunnianhimoisen kertomus piti sisällään langenneita enkeleitä, demoneita, hevosnaamaisia avaruusolentoja sekä runsaasti filosofisia ja uskonnollisia pohdiskeluja.

Vuosi 1991 toi melkoisen muutok-

sen Gregory elämään. Hän aloitti kyp-
sän ihmissuhdesarjan Artistic Licen-
tiousness -lehdessä (ensimmäinen nu-
mero Starhead Comics 1991, toinen nu-
mero omakustanne 1994), ja mikä mer-
kittävämpää, Fantagraphics Books alkoi
julkaista hänen lehteään Naughty Bits.

Naughty Bitsin päähenkilö on
Bitchy Bitch, pahansuinen akka, joka
reagoi eteensä tuleviin vastoinkäymisiin
hillittömällä raivolla. Naughty Bits poik-
keaa hyvin paljon hänen muista töistään:
se on kursailematon, riehastuttavan
hauska ja järkyttävä samanaikaisesti.

Kiukusta kihisevä Bitchy Bitch yrit-
tää pärjätä tylsässä konttorityössä vas-
tenmielisten työkalvareiden kanssa, nil-
jakkaiden miesystävien kanssa ja toisessa
maailmassa elävän äitinsä kanssa. Bitchyn
lapsuutta ja nuoruutta valote-
taan numeroissa, joiden vakavampina
teemoina ovat mm. insesti, abortit ja us-
konto.

Gregory piirtää Bitchy Bitch -tari-
nat huomattavasti rennommalla otteella

kuin muut sarjakuvansa, ja hänen luon-
nosmainen tyylinsä istuu erinomaisesti
rävikköihin tarinoihin. Gregory on piir-
tänyt joitakin hillittömimmän hauskoja
ja raadollisia sukupuoliaktien ja mastur-
boinnin kuvauksia, joita olen konsaa
nähty.

Naughty Bitsiä on ilmestynyt tätä
kirjoitettaessa 17 numeroa, ja ensim-
mäisten numeroiden aineistoa on koottu
toistaiseksi kahteen albumiin, A Bitch is
Born (1994) ja As Naughty as She Wants
to Be! (1995).

SarjaInfo haastatteli Roberta Grego-
rya kirjoitukseksi ennen hänen Euroopan-
matkaansa.

JH: Selvitätkö vähän taustaasi? Milloin
olet syntynyt ja millaiseen perheeseen?

RG: Synnyin 1953 Los Angelesissa. Mi-
nulla oli luullakseni varsin tavallinen
perhe: isä, äiti, vanhempi sisar. Asumme
pienessä talossa, jonka isäni oli itse ra-
kentanut muutamien sukulaisten avulla.

JH: Muistan lukeneeni jostakin, että
isäsikin oli sarjakuvapiirtäjä. Mikä hä-
nen nimensä on? Ovatko hänen sarjaku-
vansa nykyään tunnettuja? Hänenkö
kauttaan tutustuit alun perin sarjaku-
viin?

RG: Isäni nimi on Bob Gregory; hän
kirjoitti sarjakuvia Disneylle, lähinnä
Aku Ankka -käsikirjoituksia, ja 70-lu-
vulla hän käsikirjoitti ja piirsi lyijykynä-
luonnokset Daisy & Donald -sarjaan.
Kun olin pieni, hän teki käsikirjoituksia,
joten talossa oli aina sarjakuvia luetta-
viksi.

Piirsin sarjakuvia, joissa oli puhe-
kuplia jo peruskoulussa (noin kuuden
vanhana, minulla on vielä tallella sarja-
kuvia, jotka tein 8-11-vuotiaana). En-
simmäinen julkaistu sarjakuvani ilmestyi
collegen vaihtochehtolhehdessä, ja vuotta
myöhemmin piirsin sarjakuvaa "Femi-
nist Funnies" Women's Resource Cente-
rin lehteen. Ensimmäinen pidempi sar-
jakuvani ilmestyi Wimmen's Comicsin
numerossa 4 vuonna 1974.

JH: Kävitkö taidekoulua tai oletko saa-
nut muuta muodollista koulutusta taitei-
lijana?

RG: Kävin collegen pääaineena kuvitta-
minen ja sivuaineena naistutkimus. Sain
hyvät arvosanat kaikista muista aineista
PAITSI piirustuksesta. Aloin saada hy-
viä arvosanoja vasta sitten, kun tein es-
seetehtäväni sarjakuvamuodossa.

JH: Dynamite Damsels ilmestyi 70-lu-
vulla. Olitko ensimmäinen lesbopiirtäjä,
joka astui julkisuuteen? Millaista palau-
tetta sait? Mitä vanhempasi ajattelivat
siitä, että käytit sarjakuvaa varsin arka-
luontoisten poliittisten kysymysten kä-
sittelemiseen?

RG: Muutamat lesbot piirsivät sarjaku-
via feministilehtiin, ja Mary Wings oli
piirtänyt joitakin tarinoita samaan ai-
kaan kuin minä, mutta hän lopetti vähän
ajan päästä. Joten kyllä, minä olin 70-lu-
vun loppupuolen aikana SE lesbosarja-
kuvapiirtäjä.

Sain enimmäkseen oikein hyvää pa-
lautetta, koska se mitä tein oli niin ainut-
laatuista, mutta sain myös hyvin negatiiv-
ista palautetta ihmisiltä, jotka eivät pi-
täneet lesboista. Vanhempani eivät pitä-
neet sarjakuvistani lainkaan, koska he
olivat poliittisesti hyvin konservatiivisia.
Mutta urani alussa sain paljon kannus-
tusta myös naiskirjakaupoilta.

JH: Winging It ja Sheila and the Uni-
corn vaikuttavat paljon kiltimmiltä ja ro-
mantrisemmiltä kuin myöhemmät sarja-

kuvasi. Saan niistä sellaisen vaikutel-
man, että sinussa on kaksi puolta, toi-
nen, joka haluaa käsitellä syvällisiä filo-
sofisia ja uskonnollisia kysymyksiä, ja
toinen, joka on enemmän jalat maassa ja
joka on kiinnostunut jokapäiväisestä elä-
mästä ja politiikasta. Onko näin?

RG: Omasta mielestäni käsitelen syvä-
llisiä asioita Naughty Bitseissäkin! Win-
ging It on osa suurta, jatkuvaa projektia;
mutta tyyli, jolla kirjoitan sitä, heijastuu
myös Artistic Licentiousness -tarinassa.

Piirrän Naughty Bitsiä hyvin no-
pealla ja huolettomalla tyyllillä, koska
alun perin halusin piirtää sen nopeasti ja
saada sen pois päiväjärjestyksestä, jotta
voisin palata piirtämään Artistic Lice-
tiousnessia. Lisäksi halusin piirrosjäljen
heijastavan tarinoiden hurtta huumoria.
On myös hauskaa piirtää niin – ja se ra-
sittaa ja stressaa vähemmän. Olen aina
ajatellut Naughty Bitsiä Fantagraphicsin
sarjakuvana ja olen tuntenut voivani olla
vapaammin törkeä kuvainkaataja, koska
Fantagraphicsilla on sellainen ronskin
kustantamon maine.

Jokainen eri projektini näyttää ole-
van sävyllään ja "ulkonäöltään" erilai-
nen. On kuitenkin monia ihmisiä, jotka
pitivät "vanhasta" tyylistäni ja jotka ei-
vät välitä Naughty Bitsistä.

JH: Miten Naughty Bits sitten sai al-
kunsa?

RG: Se alkoi vitsinä. Piirsin tarinan ni-
meltä "War of the Muses" vuonna 1989,
kun "Hyvä Roberta" piirsi "Kitty-Kat
Toonsia" ja "Paha Roberta" (viitaten
vähän niin kuin edelliseen kysymyksee-
si) piirsi rumaa, masentavaa sarjakuvaa
nimeltä "ANGST TOONS with Bitchy

Bitch" (joka sai inspiraationsa ajatukses-
ta Girly-Girlistä (Peter Baggen sarjaku-
vahahmo, toim. huom.) aikuisena naisena).
Bitchyllä oli ensin vain sivuosa alkuperäisessä
Naughty Bits 1:ssä, mutta myöhemmin piirsin
tarinan "Bitchy Bitch Gets Laid", ja hän alkoi
vallata sarjakuvan, kun tajusin, että voisin ker-
toa hänestä loputtomasti tarinoita. Olen
aina pitänyt itseäni enemmän tarinan-
kertojana kuin piirtäjänä.

JH: Onko Bitchy Bitch kaikkea sitä,
mitä sinä et ole (paitsi abortin puoltaja,
mitä te kummatkin käsittääkseni olette),
vai onko hän keino päästä paineista, vai
kumpakaikin? Olet sanonut joskus, ettei
sinulla ole käytännöllisesti mitään yhte-
istä Bitchy Bitch -hahmon kanssa.

RG: Olen Bitchystä kahtalaista mieltä.
Hän kuvastaa kaikkea sitä, mikä minua
kismittää toisissa ihmisissä – ainainen ne-
gatiivisuus, kaiken näkeminen pahim-
min päin, ainainen kriittisyys. Mutta toi-
saalta jotkin asuat, jotka ottavat päähän
häntä, ottavat päähän MYÖS minua.
Bitchy ja minä vain käsittelemme näitä
asioita hyvin eri tavoin. Joku huomautti
kerran, että Bitchy on henkilö, jolla ei
ole luovaa purkautumiskeinoja. MINUN
koko olemiseni pyörii luovuuden ympäril-
lä.

Bitchy on monimutkainen hahmo.
En koskaan analysoi mitään tekemääni
koviin syvällisesti – tavallaan vain järjes-
tän käsillä olevat palat ja myöhemmin
vertaan paloja toisiinsa. Joskus TOISET
ihmiset osoittavat töistäni asioita, jotka
SILÄ HETKELLÄ näyttävät aivan il-
meisiltä, mutta joista en ollut ollenkaan
tietoinen silloin kun tein sen.

Winging It -albumin enkelei- tä ja avaruusolentoja.

JH: Winging It on vallan uskonnollinen
sarjakuva (vähän new age -tyylisesti),
mutta Bitchy Bitcheissä arvostelet us-
konnollista oikeistoa kitkerästi. Mikä on
suhteesi uskontoon?

RG: Jollakin toisella vuosisadalla minut
olisi poltettu noitana. Winging It on
eräänlainen uusi silmäys uskonnollisiin
teemoihin, joilla on syvä myyttinen mer-
kitys. Minusta uskonnollinen oikeisto
on hyvin vaarallinen voima USA:ssa – se
on kieroutunut kristillisyyttä, jossa on
mukana kaikki se, mikä on potentiaali-
sesti negatiivista järjestäytyneessä us-
konnossa – ahdasmielinen uskonkappa-
leisiin takertuminen, toisinaajattelijoiden
vainoaminen. He todella tekevät par-
haansa muuttaakseen Yhdysvallat fun-
damentalistiseksi teokratiaksi, ja homot
ovat heidät tappolistansa kärjessä. Miten
voisin olla kritisoihatta heitä?

Henkilökohtaisesti uskon syviin to-
ruuksiin, jotka ylittävät ihmisten luomat
instituutiot; olen varmaan länsimainen
taolainen, jos sellainen on olemassa.

JH: Kuinka suosittu Naughty Bits on
nykyään?

RG: Se ei ole bestseller USA:n mittapui-
den mukaan. Jokaista numeroa paine-
taan 8000 kappaletta, ja sitä myydään
heti noin 5000 kappaletta. Se on vaihto-
ehtosarjakuvalle ylipäänsä ihan hyvin.
Haten painos on 20 000:sta 30 000:een –
mutta Naughty Bitsin numeroista ote-
taan uusia painoksia sitä mukaa kun ne
myydään loppuun. Uscimpien "pienem-
pien" vaihtochehtien myynti jää alle
2000 kappaletta. Marvelit taas myyvät yli
sadan tuhannen. ○

Seuraavalla neljällä sivulla oleva sarja-
kuva on alun perin ilmestynyt Naughty
Bits -lehden numerossa 1, se on mukana
kokoelmassa As Naughty as She Wants
to Be!, ja se julkaistaan tässä tekijän lu-
valla Harri Römpöin suomentamana ja
Jussi Karjalaisen tekstaamana.

Bitchy Bitch pääsee sänkyyn, muttei unelmien prinssin kanssa.

